
Hormony a ženský boj o partnera

Hormony a ženský boj o partnera

Rozpumpuje hormony žen souboj o partnera stejně jako zápas o sportovní vítězství? Tuto otázku si položila doktorandka Fakulty humanitních studií UK Tereza Zikánová, která působí i ve skupině Evoluční sexuologie a psychopatologie v Národním ústavu duševního zdraví.

Větu „s tebou zase mlátí hormony“ slyšel v pubertě asi každý z nás. Hormony však člověkem „mlátí“ nejen v pubertě, ale po celý život. Jako chemičtí přenašeči informací mezi buňkami se podílejí na základních činnostech lidského organismu, ovlivňují růst, metabolismus a rozmnožování.

Tereza Zikánová ve svém prvním výzkumu zaměřeném na fyziologii žen studovala, jak se proměňují hladiny hormonů u basketbalistek v souvislosti s výhrou nebo prohrou zápasu. A protože sportovní souboj nemá příliš daleko k některým společenským situacím, například k boji o partnera, v dalším výzkumu se Tereza přesunula z hřiště na střední školy mezi dospívající dívky.

Souboj o muže

U žen ve věkovém rozmezí mezi šestnácti a osmnácti lety se doktorandka soustředila na fyziologické změny během usilování o potenciálního partnera. Každá středoškolačka, která souhlasila s účastí ve výzkumu, si vybírala z několika nahrávek figurantů toho, s nímž by šla ráda na schůzku. Administrátoři výzkumu s ní poté natočili video a oznámili jí, že ho zašlou vybranému chlapci, aby se také on mohl rozmyslet, zda se s ní chce setkat. Posléze se dívka od administrátorů dozvěděla, že se mladík rozhoduje mezi ní a jednou konkurentkou – vypukl boj. Sledovaná dívka nakonec prohrála, její vyvolený si vybral sokyni.

Překvapení vědci

Po celou dobu, situaci od situace, výzkumníci měřili hormonální hladiny dobrovolnic. K překvapení vědců však na rozdíl od sportovního klání nedocházelo při boji o partnera k významným výkyvům.

„Předpokládali jsme, že u sledovaných žen bude docházet ke změnám v hladinách kortizolu, testosteronu a estradiolu. Očekávali jsme, že hladina kortizolu jako stresového hormonu se v průběhu virtuální kompetice bude zvyšovat a že v případě prohry dojde ještě k větší změně. Hladiny pohlavních hormonů testosteronu a estradiolu se podle našich předpokladů měly zvyšovat u ‚výhry‘ – tedy možnosti získání partnera – a následně snižovat u ‚prohry‘, kdy partnera získala sokyně. Žádný z našich předpokladů se ale nepotvrdil,“ podivovala se Tereza Zikánová. Lidský organismus reagoval jinak, než jak se na základě znalostí toho, jak hormony pracují, dalo očekávat.

Vědci, kteří se věnují podobně zaměřeným studiím, stojí na začátku svých projektů před velmi složitým úkolem, a to vymyslet co nejlépe situaci, do níž testované osoby uvedou. Musejí se co nejvíce podobat realitě, aby organismus sledovaných osob reagoval tak, jako by šlo o skutečnost. Zároveň však účastníci musejí vědět, že se účastní výzkumu. „Vypilovat design výzkumu je velmi náročné. Je nutno velmi dobře zvážit, zda daným postupem získáte data, která potřebujete,“ upozornila Tereza Zikánová.

To je důležité zejména proto, že pokud se podobně jako v případě výzkumu Terezy Zikánové hypotézy nepotvrdí, stojí vědec před těžkým úkolem – obhájit svou práci a vyvrátit možné spekulace o tom, zda byla studie dobře připravena a zpracována. I s takovými situacemi se však badatel musí umět vypořádat.

Tereza Zikánová v současné době vede výzkum zaměřený na neverbální projevy dvoření heterosexuálních žen a heterosexuálních i homosexuálních mužů, a to z pohledu evoluční biologie a psychologie. Pro tento výzkum Tereza získala finanční podporu Grantové agentury Univerzity Karlovy. Pod vedením doktorek Kateřiny Klapilové a Jitky

Lindové z FHS UK dokončuje sběr dat, který je součástí většího projektu zaměřeného na vývoj neverbálních projevů u dívek a žen.